

Naturvårdsverket
Samhällsplaneringsenheten
106 48 Stockholm

Datum 2025-07-01
SMHI Dnr 2025/1443/5.4.1
Er referens NV-25-030578,
Finlands havsplaner

registrator@naturvardsverket.se
Kopia: espoo@naturvardsverket.se

Yttrande över - Gränsöverskridande samråd om avgränsning av miljöbedömning för Finlands havsplaner

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar och har följande synpunkter.

Östersjön är idag hårt belastat av mänsklig påverkan och ökande kumulativa effekter från verksamheter som exempelvis uppförande av havsbaserade vindkraftsparker, fiskodling, samt sjöfart har potential att medföra miljökonsekvenser på svenskt vatten. SMHI önskar därför att Sverige fortsatt deltar i miljöbedömningsprocessen av Finlands havsplaner.

Synpunkter på avgränsningen i den strategiska miljöbedömningen

Synpunkterna i detta stycke utgår ifrån den miljöbedömning som gjordes för den gällande finska havsplanen från 2020 som nu är under revidering. Baserat på det underlag som presenterades där så önskar SMHI att även följande aspekter inkluderas i den kommande strategiska miljöbedömningen.

Myndigheten önskar att miljöbedömningen av miljöpåverkan från havsbaserade vindkraftsparker, även inkluderar driftfasen och avvecklingsfasen, och inte endast konstruktionsfasen. Även om påverkan under driftfasen är mindre än vid konstruktions- och avvecklingsfasen, så pågår den en betydligt längre tid. Under driftfasen så ger en vindkraftspark upphov till ljud- och ljusföroreningar, samt påverkar omgivande hydrografiska förhållanden såsom vågor, strömmar, ombladning

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

och skiktning. Effekter på hydrografi kan orsakas både av vindkraftverkens bottenfundament under ytan¹, samt vindvakarna och energiförlusten i vindfältet över ytan². Det är även viktigt att ta hänsyn till påverkan från is. Utöver detta så kan havsbaserade vindkraftsparker i framtiden komma att kombineras med produktion av exempelvis vätgas, och SMHI önskar att även denna aspekt inkluderas i miljöbedömningen.

Ljutföroreningar från mänskliga aktiviteter är ett ökande problem i den marina miljön³ och även ljus som uppfattas som mycket svagt för det mänskliga ögat har visats kunna påverka planktonsamhällen⁴. SMHI önskar därför att kommande miljöbedömning inkluderar en utredning av förväntad omfattning och påverkan från ljutföroreningarna från exempelvis vindkraftsparker och sjöfart.

Sedan 2020, när den nu gällande havsplanen trädde i kraft, så har det skett en märkbar utveckling gällande havsbaserad gruvsdrift. Myndigheten rekommenderar därför att den kommande miljöbedömningen inkluderar en mer omfattande utredning av havsbaserad gruvsdrift än vad som gjordes i bedömningen från 2020.

I den tidigare miljöbedömningen så innefattade påverkan från sjöfart endast direkta utsläpp till atmosfären och den marina miljön. Sjöfart orsakar även fysisk påverkan i form av exempelvis ljud, ljus, turbulens och erosion, vilken myndigheten önskar inkluderas i den kommande miljöbedömningen.

Den tidigare miljöbedömningen nämner också att påverkan från fritidsbåtar är liten, men för vissa typer av utsläpp till den marina miljön så kan fritidsbåtar stå för en betydande del⁵. SMHI rekommenderar därför att den kommande miljöbedömningen inkluderar en mer ingående analys av påverkan från fritidsbåtar.

Slutligen vill SMHI understryka att miljöstatusen i Östersjön för närvarande är dålig och ytterligare belastning på den marina miljön försvårar möjligheten att uppnå god miljöstatus i havsområdet. För att värna den marina miljön är det därför av största vikt att kumulativa effekter av olika typer av mänskliga aktiviteter, inklusive påverkan från klimatförändringar, havsförurning, övergödning och förlust av biodiversitet, utreds grundligt i den kommande miljöbedömningen.

¹ Christiansen, N., et al., The large-scale impact of anthropogenic mixing by offshore wind turbine foundations in the shallow North Sea. 2023. Volume 10 - 2023.

² Arneborg, L., Pemberton, P., Grivault, N., Axell, L., Saraiva, S., Mulder, E., Fredriksson, S. 2024. Hydrographic effects in Swedish waters of future offshore wind power scenarios. Report Oceanography No. 77. ISSN: 0283-1112 © SMHI

³ Smyth, T. J., Wright, A. E., McKee, D., Tidau, S., Tamir, R., Dubinsky, Z., Iluz, D., Davies, T. W. 2021. A global atlas of artificial light at night under the sea. Elementa: Science of the Anthropocene 9(1). doi: 10.1525/elementa.2021.00049

⁴ Davies, T. W. and T. Smyth. 2018. Why artificial light at night should be a focus for global change research in the 21st century. 24(3): 872-882. doi: 10.1111/gcb.13927

⁵ Ytreberg, E., et al., Metal and PAH loads from ships and boats, relative other sources, in the Baltic Sea. Marine Pollution Bulletin, 2022. 182: p. 113904.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgs eskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Amanda Nylund.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering